

Til Finansdepartementet

Tilrådning om utelukkelse av selskapet Zijin Mining Group Co Ltd. fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland.

18. juni 2012

1 Sammendrag

Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland (SPU) tilrår å utelukke det kinesiske selskapet Zijin Mining Group Co Ltd (Zijin) fra SPU på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet gjennom sin virksomhet vil forårsake alvorlig miljøskade.

Zijin er en stor produsent av gull, kobber og sink og har en rekke anlegg for mineralutvinning og metallfremstilling. Det har de senere år vært flere alvorlige hendelser ved selskapets anlegg hvor deponidemninger for gruve- og prosessavfall har kollapset og ført til omfattende forurensning og tap av menneskeliv.

Etikkrådet har kontaktet selskapet flere ganger med spørsmål om dets virksomhet og spesielt sikkerheten ved damanlegg, men har ikke fått svar på henvendelsene.

Etikkrådet anser at risikoen for fremtidige hendelser av denne typen er stor. Omfanget og alvorligheten av tidligere ulykker, sammenholdt med selskapets manglende vilje til å gi informasjon om risikoreducerende tiltak, ligger til grunn for denne vurderingen.

2 Innledning

Etikkrådet besluttet våren 2011 å vurdere SPUs investering i Zijin¹ opp mot fondets etiske retningslinjer.² Bakgrunnen var at det forelå informasjon om store og alvorlige ulykkeshendelser ved selskapets anlegg som har ført til omfattende miljøskade.

Ved utgangen av 2011 eide SPU aksjer i selskapet til en verdi av NOK 252 millioner, tilsvarende en eierandel på 0,5 prosent av aksjene i selskapet.

2.1 Hva Etikkrådet har tatt stilling til

Etikkrådet har vurdert om det er en uakseptabel risiko for at Zijin er ansvarlig for alvorlig miljøskade etter SPUs etiske retningslinjer §2 andre ledd bokstav c.³

Etikkrådet har i denne saken vurdert risikoen for at det i fremtiden skal skje større ulykkeshendelser ved selskapets produksjonsanlegg. Bakgrunnen er at det tidligere har vært flere store ulykker ved selskapets virksomhet som har ført til omfattende miljøskade. Dette dreier seg om demninger til avfallsdeponier som har kollapset, slik at store mengder gruveavfall, industriavfall og miljø- og helseskadelige kjemikalier har blitt ført ut i vassdrag eller har oversvømt bebyggelse og jordbruksland. I løpet av det siste tiår har det vært rapportert om minst syv slike hendelser ved selskapets anlegg i Kina.

---

¹ Issuer ID: 8503408

² Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

³ Ibid, §2(3): “Finansdepartementet kan etter råd fra Etikkrådet utelukke selskaper fra fondets investeringsunivers der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for: [...] c) alvorlig miljøskade”

2.2 Kilder

Sammenlignet med tidligere saker hvor Etikkrådet har anbefalt utelukkelse av selskaper som forårsaker alvorlig miljøskade, er det mindre tilgjengelig informasjon i denne saken.

Etikkrådet baserer til dels sin vurdering av denne saken på den begrensede informasjonen som er tilgjengelig fra kinesiske kilder og internasjonal presse, samt noe informasjon fra selskapets årsrapport og nettside.

Det som finnes av offentlig tilgjengelig informasjon i form av artikler i kinesisk presse, er gjerne nokså generell omtale av disse sakene. Detaljeringsgraden er gjennomgående lav i omtalen av for eksempel selskapets manglende oppfølging av myndighetspålegg og manglende rapportering om miljøforhold. Tilgjengelig informasjon fra selskapet om de forholdene som denne tilrådingen handler om, er svært begrenset og lite konkret, og selskapet har ikke besvart Etikkrådets henvendelser. I samsvar med omtalen i stortingsmelding nr. 20 (2008-2009) har Etikkrådet lagt til grunn at manglende informasjon om et selskaps atferd, og ikke minst manglende vilje fra selskapet til å bidra med opplysninger, i seg selv kan bidra til at risikoen for medvirkning til uetisk atferd anses uakseptabelt høy.⁴

3 Bakgrunn

3.1 Selskapets virksomhet

Zijin Mining Group Co Ltd. er den største gullprodusenten, den nest største kobberprodusenten og den femte største sinkprodusenten i Kina. Selskapets omsetning i 2010 tilsvarte NOK 24,8 milliarder.

Selskapet har virksomhet i 20 kinesiske provinser og i ni land utenfor Kina, og virksomheten er organisert i en rekke datterselskaper.⁵ Etikkrådet har ikke full oversikt over selskapets virksomhet eller hvor det har sine produksjonsanlegg, men det er uansett klart at det dreier seg om et stort antall anlegg for mineralutvinning, oppredning og metallraffinering.

Selskapet ble notert på børsen i Hong Kong i 2003 og i Shanghai i 2008. Selskapets største eiere er Minxi Xing STE og Newhanlu Industry Group som har eierandeler på hhv. 39,9 og 14,9 prosent. Utover dette er det en rekke eiere med mindre andeler.

3.2 Prosessavfall fra gull- og kobberproduksjon

Gruve- og metallindustri genererer ofte store mengder avfall som må håndteres. Avfall som det ikke er økonomisk lønnsomt å gjenvinne, må deponeres. Ofte kan det dreie seg om store volumer av avfall når produksjonsanlegget har vært i drift i lang tid.

---

⁴ Stortingsmelding nr. 20 (2008-2009), s 125, tekstoks 4.6, ,

<http://www.regjeringen.no/pages/2172105/PDFS/STM200820090020000DDDPDFS.pdf>

⁵ Selskapets hjemmeside: <http://www.zjky.cn/english/tabid/1012/Default.aspx>

Nedenfor er det gitt en kort omtale av prosessrinnene ved fremstilling av metallene gull og kobber, som er Zijins hovedprodukter, og hvilke typer avfall som vanligvis genereres ved slik produksjon:

Gullproduksjon

Gull utvinnes vanligvis fra malm via hydrometallurgiske⁶ prosesser hvor cyanidløsning tilsettes knust malm. Gullet binder seg til cyanidløsningen⁷ og utvinnes deretter fra denne ved ytterligere prosessering. Cyanid kan til en viss grad gjenvinnes fra malmen og gjenbrukes, men dette gjøres ikke alltid. Uansett generer gullutvinning som regel store mengder gruveavfall i form av prosessert cyanidholdig malm: Ett tonn malm gir normalt et utbytte på mellom 0,1 og 3 gram gull.⁸ Gullholdig malm inneholder i tillegg ofte arsen og tungmetaller som kan føre til alvorlig og langvarig forurensning etter prosessering, for eksempel ved avrenning fra deponier.

Kobberproduksjon

Kobber utvinnes fra kobberholdige sulfid- eller oksidmalmer. Utvinningsmetode avhenger blant annet av malmtypen. Fra sulfidmalmer utvinnes kobber via smelteprosesser, og for oksidmalmer benyttes hydrometallurgiske prosesser hvor malmen tilsettes svovelsyre for utfelling av kobber og påfølgende raffinering. Uavhengig av hvilke metoder som brukes, vil det genereres blant annet kobberslagg fra smelteprosessen og prosessavfall i blanding med svovelsyre. Sistnevnte vil normalt raffineres og utnyttes industrielt, og restavfallet enten nøytraliseres med kalkstein før det deponeres, eller deponeres uten videre behandling. Restavfallet inneholder som regel arsen og ulike tungmetaller.⁹

3.3 Deponidemninger

Utforming og vedlikehold

Avfall fra gruve- og metallindustri som ikke kan gjenvinnes, må deponeres. Det er vanlig å anlegge deponidemninger for å holde avfallet innenfor et avgrenset område og hindre utvasking av kjemikalier og tungmetaller. Demningene gjør også at vann kan fordampe fra flytende avfall og partikler kan sedimentere.

Deponidemninger kan anlegges på ulike måter, og utforming vil avhenge av hvilke typer og hvilke mengder avfall som skal deponeres, samt lokale forhold som topografi, berggrunn, nedbørmengder og risiko for jordskjelv. Slike anlegg kan være av relativt enkel utførelse med en enkelt barriere laget av jord eller gruveavfall, til mer avanserte og omfattende damanlegg med flere kamre for å behandle avfall i flere trinn eller behandle ulike typer avfall.

---

⁶ Hydrometallurgi: Utvinning av metaller ved utluting av malm med kjemikalier løst i vann, etterfulgt av en utfelling, f.eks. ved elektrolyse i vandig løsning.

⁷ Cyaniden tilsettes i form av natriumcyanid (NaCN) eller kalsiumcyanid (KCN) løst i vann.

⁸ *International Cyanide Management Code For The Manufacture, Transport and Use of Cyanide In The Production of Gold*, <http://www.cyanidecode.org/>

⁹ United States Environmental Protection Agency: *Profile of the Nonferrous Metals Industry* (2005), <http://www.epa.gov/compliance/resources/publications/assistance/sectors/nfmetltn.pdf>

Denne type anlegg krever kontinuerlig tilsyn og vedlikehold for å sikre at de ikke bryter sammen. Det er flere faktorer som over tid kan svekke stabiliteten til slike damanlegg, blant annet erosjon og overfylling etter store nedbørmengder.¹⁰

Ulykker – dambrudd

Risikoen forbundet med deponidemninger er vel kjent. Slike demninger har vært brukt i gruve- og prosessindustrien i over 100 år, og det har vært en lang rekke ulykker hvor demninger har kollapset og forårsaket større eller mindre skade. Foruten de syv dambruddene som har skjedd ved Zijins anlegg, har Etikkrådet kunnskap om 15-20 dambrudd med alvorlige følger ved industrianlegg over hele verden det siste tiår.

I nyere tid i Europa har de største ulykkene som følge av dambrudd ved deponidemninger vært i Italia (1985)¹¹, Romania (2000)¹² og Ungarn (2010).¹³ I USA var den siste store ulykken av denne typen i 2008.¹⁴ I Kina (utenom Zijin) var det store ulykker av denne typen i 2008¹⁵ og 2011.¹⁶

---

¹⁰ Spitz, Trudinger: “*Mining and the Environment*”, CRC Press, 2009, kap 18, *Tailings Disposal* (ISBN 978-0-415-46509-0) og M. Rico m.fl: “*Reported tailings dam failures – A review of European incidents in the worldwide context*”, *Journal of Hazardous Materials*, 152 (2008), s. 846-852.

¹¹ Val de Stava, Italia, 1985: Deponidemningene for gruveavfall fra en fluoridgruve kollapset og resulterte i en flodbølge hvor om lag 200 000 kubikkmeter vann og leire oversvømte landsbyer slik at 268 personer omkom. <http://www.stava1985.it/>

¹² Baia Mare, Romania, 2000: Etter et dambrudd ved en gullgruve rant ca. 100 000 kubikkmeter cyanidholdig spillvann ut i Someselven. I tillegg til cyanid inneholdt utslippet en rekke tungmetaller og resulterte i kraftig forurensning av flere elver og omfattende fiskedød i elver i Romania og Ungarn. *Report of the International Task Force for Assessing the Baia Mare Accident*: http://viso.jrc.ec.europa.eu/pecominex_ext/docs/bmtf_report.pdf

¹³ Kolontar, Ungarn, 2010: Om lag 700 000 kubikkmeter med rødleire fra aluminaproduksjon oversvømte flere landsbyer som følge av dambrudd i en deponidemning. 10 personer omkom da 8 kvadratkilometer ble oversvømt med leire. Hjemmesiden til aluminiumselskapet MAL: http://english.mal.hu/engine.aspx?page=showcontent&content=Vorosiszap_HIR_EN

¹⁴ Harrimann, Tennessee, USA, 2008: Deponidemningen for askeavfall fra et kullkraftverk kollapset slik at 4 000 000 kubikkmeter askeavfall og vann dekket et område på 1,6 kvadratkilometer i 2 meters tykkelse. Omfattende skade på bygninger og infrastruktur, men ingen personskade. Rapport fra Tennessee Valley Authority, 15. januar 2009: http://www.tva.gov/emergency/pdf/ash_release.pdf

¹⁵ Xianfen, Shanxi, Kina, 2008: En ulovlig anlagt deponidemning til et stålverk kollapset med den følge at 265 personer omkom da flodbølgen oversvømte en landsby. “*The unlicensed iron ore dregs retaining pond in Xiangfen City burst on Sept. 8, discharging a huge torrent of tailings, mud and rock that devastated a downstream village, an office building and a busy outdoor market. The death toll from the accident has risen to 265 with several still listed as missing by 5 p.m. on Sunday. An initial investigation found the collapse was due to negligence. The tailings dumping pond was built in violation of regulations and had few safety inspections.*”, *People’s Daily Online*, 22. sept. 2008, http://www.china.org.cn/china/national/2008-09/23/content_16518804.htm

4 Miljøskade som følge av selskapets virksomhet

4.1 Dambrudd

Etikkrådet er kjent med følgende rapporterte tilfeller av at Zijins damanlegg for industri- og gruveavfall har sviktet:

Xinyi, 21. sept. 2010

En demning ved selskapets tinngruve i Xiny Quinpai i Guandong-provinsen brast i september 2010.

I offisielle medier ble det rapportert om 22 omkomne og omfattende skader på veier, drikkevannsanlegg og jordbruksland og omfattende fiskedød. Den påfølgende granskingen viste at selskapet hadde brutt en rekke myndighetspålegg og forskrifter for konstruksjon og drift av slike demningsanlegg.¹⁷

I august 2011 ble seks personer fra ledelsen av anlegget dømt til fengselstraff for lovbrudd som ledet til ulykken.¹⁸

Ting River, 3. og 16. juli 2010

To separate ulykker med noen dagers mellomrom og selskapets respons på disse fikk mye oppmerksomhet i kinesiske og internasjonale medier. 3. juli 2010 brast en demning ved et av selskapets kobberaffineringsanlegg i Fujian, og 9 000 kubikkmeter industriavfall og kjemikalier rant ut i elven Ting og forårsaket omfattende miljøskade og fiskedød. Det er anslått at 2000 tonn fisk døde som følge av ulykken.

Selskapet erkjente ikke at ulykken hadde inntruffet før ni dager senere, og hadde i mellomtiden ikke forsøkt å begrense utslippet.¹⁹

---

¹⁶ Det offisielle kinesiske nettstedet *China.org.cn* omtalte 29. juli 2011 at drikkevannsforsyningen til 200 000 mennesker var forurenset som følge av dambrudd ved en magnesiumfabrikk i Mianyang i Sichuan-provinsen. I denne forbindelse er det også omtalt at det finnes over 10 000 deponideminger i Kina, hvorav 17 prosent er i dårlig forfatning: *“The drinking water crisis in Mianyang, in Southwest China’s Sichuan province, caused by the pollution of the Fujiang River by a manganese plant, should be seen as a warning about the lax management of more than 10,000 toxic mine tailings in the country, environmentalists said.[...] On Thursday, a week after the river was contaminated by manganese ore residue flooding into it, the southwestern city was still struggling to provide bottled water to more than 200,000 people who rely on the Fujiang River for their drinking water. [...] The 50-meter tailings dam, a wall built to hold the ore residue, was partly destroyed by a mudslide after heavy rain on July 21, said Liu Minggang, deputy head of Songpan county.[...] Statistics from the Ministry of Environmental Protection show that toxic mining residue now poses increasing threats to the environment and public health.[...] Since 2006, the ministry has handled 43 emergency pollution cases caused by mine tailings, 10 of which disrupted supplies of drinking water. There are 12,523 mine tailings in the country, of which 17 percent are in poor or dangerous condition, according to the environmental watchdog. “About 95 percent of them are small, with limited capacity to deal with emergencies,” said a report published on the ministry’s website.”* http://m.china.org.cn/2011-07/29/content_23099817.htm

¹⁷ Omtalt i People’s Daily Online, 12. juli 2011: <http://www.people.com.cn/h/2011/0712/c25408-3201948045.html>

¹⁸ Omtalt på det nettstedet til nyhetsbyrået china.org, 6. august 2011 http://www.china.org.cn/wap/2011-08/06/content_23155322.htm

I en børsmelding datert 16. juli 2010 omtalte selskapet ulykken som skjedde den 3. juli. Selskapet opplyste at et ulovlig anlagt avløpsrør hadde forårsaket svekkelse av anlegget, og at myndighetspålegg fra 2009 om utbedring av avløpssystemet ikke hadde vært fulgt.²⁰

16. juli 2010 skjedde det også en lignende, riktignok mindre, ulykke ved det samme anlegget, og ytterligere 500 kubikkmeter avfall rant ut da en annen demning ved samme anlegg også sviktet.

Disse hendelsene ble blant annet omtalt i kommunistpartiets engelskspråklige avis *People's Daily*, sammen med påstander om at selskapet hadde tilbudt bestikkelser til kinesiske journalister for å hindre medieomtale.²¹

Dongping, 25. april 2009

25. april 2009 var det et dambrudd ved selskapets gullgruveanlegg i Dongping i Hebei-provinsen. Kinesiske myndigheter har opplyst at det var et eldre damanlegg som delvis sviktet og førte til omfattende forurensning av jordbruksland.²² En tilsvarende ulykke skjedde angivelig også i 2008 i Caikeng, men omstendighetene omkring dette er uklare.

Shuiyindong, 27. desember 2006

I 2006 kollapset en demning ved Zijing Shuiyindong Gold Mining med den følge at 200 000 kubikkmeter deponimasse rant ut.²³ Selskapet hevder at skadeomfanget likevel var

---

¹⁹ “Embattled Chinese gold miner Zijin ignored orders to repair a breach in a tailings reservoir last year, according to a stock exchange filing on a toxic wastewater discharge that polluted a river earlier in July.”, Reuters, 17. juli 2010 : <http://www.reuters.com/article/2010/07/17/china-pollution-zijin-idUSTOE66G00I20100717>

²⁰ “An illegal man-made pipe connected the no. 6 leakage observation well and the flood discharge channel, as a result of which waste water directly entered the Ting River. The investigation discovered that the no. 6 leakage observation well and the flood discharge channel had been connected in an illegal way, the volume of leaked solution exceeded the amount re-pumped and the excess leaked solution entered the Ting River directly through the flood discharge channel. The investigation carried out by a relevant environmental protection department in Fujian in September 2009 discovered that the volume of waste water entering the Ting River through the flood discharge channel was too high and the plant was required to carry out remedial measures immediately. However, up to the time of the incident, the plant had not carried out remedial measures to a satisfactory level.” Selskapets børsmelding, 16. juli 2010: <http://www.zjky.cn/Portals/1/LTN20100719005-E.pdf>

²¹ People's Daily, 27. august 2010: “The bribery accusation against Zijin Mining Group, China's largest gold mining group, stemming from its attempts to cover up a sewage spill was approved by the central government recently. In the early July 2010, a leak in the sewage tank in the Purple Mountain Copper Mine, which is owned by the Zijin Mining Group, led to 9,100 cubic meters of sewage being spilled into the Ting River and resulted in the death of 3.78 million kilograms of fish in the river, causing serious environmental pollution in neighboring regions. But the Zijin Mining Group attempted to hide this severe incident at first. Investigations from the GAPP showed that after the pollution incident was exposed, the Zijin Mining Group indeed tried to give envelopes with money to reporters and journalists to keep them quiet, but those reporters who were involved all rejected the bribes immediately, refunded the money or turned it over to their head offices for evidence”.

<http://english.peopledaily.com.cn/90001/90776/90882/7120410.html>

²² Omtalt på nettsiden til forurensningsmyndighetene i Jinan, 7. desember 2010: <http://www.jnepb.gov.cn/moudle/mainsubend.aspx?id=DD63330F893528B9>

²³ Omtalt på nettsiden til forurensningsmyndighetene i Guizhou, 28. desember 2006: <http://www.gzgov.gov.cn/gzgov/216457559920345088/20061228/217958.html>

begrenset.²⁴ Ifølge forurensningsmyndighetene førte ulykken til at drikkevannet til 100 000 mennesker ble forurenset med arsen og cyanid.

Årsaken til ulykken var trolig at selskapet overbelastet demningen ved å tilføre deponiene for store mengder avfall, kombinert med en lang periode med uvanlig mye nedbør.²⁵

Tongkang, 25. august 2000

Den 25. august 2000 kollapset deponidemningen ved Zijins heleide datterselskap Jinshan Minings gullgruveanlegg ved Tongkang i Fujianprovinsen. Dette førte til at store deler av det omkringliggende jordbrukslandet og lokale veier ble oversvømt av industriavfall.²⁶

4.2 Øvrige forhold

Det er fremsatt kritikk mot selskapet både fra kinesiske myndigheter og interesseorganisasjoner.

I forbindelse med børsnotering av selskapet i 2008 ble selskapets virksomhet gjennomgått av miljøvernmyndighetene. I tråd med den såkalte *Green Security Policy* skal det foreligge en miljøgodkjennelse av alle børsnoterte selskapers miljøsystemer og -praksis.²⁷ I den forbindelse påpekte miljømyndighetene en rekke feil og mangler ved virksomheten til 11 datterselskaper i Zijin-konsernet. Dette handlet i stor grad om deponier og demninger som ikke var forskriftsmessig utformet og vedlikeholdt, samt tidligere pålegg om utbedring som ikke var fulgt opp. I et brev fra selskapet til interesseorganisasjonen *Institute of Public and Environmental Affairs*, datert 28. mai 2010, forklarer selskapet at de fleste påpekte feil og mangler på det tidspunktet var blitt rettet opp eller var i ferd med å bli det.²⁸

---

²⁴ Selskapets børsmelding om ulykken : “*In the afternoon of 27 December 2006, an accident occurred at Guizhou Shuiyindong Gold Mine which is owned by Guizhou Zijin Mining Co., Ltd. (“Guizhou Zijin”), a subsidiary of Zijin Mining Group Co., Ltd. (the “Company”). A section of the dam in the tailings storage slid during the period for maintenance. As a result, about 200,000 cubic metres tailings with wasted water flowed out mainly into deserted Xiaochang reservoir and a small part of it flowed out into Baifen reservoir which is used for irrigation only. A mild injury has been reported. After the accident, Guizhou Zijin started the emergency plan and reported it to the local authorities. All local authorities actively involved in the remedial actions of the accident. Mr. Zou Laichong, a director of the Company visited the scene immediately. With the assistance and co-operation of other parties, the source of pollution is under control and its impact is limited to 2.5 km from the tailings storage. It has not caused serious casualty and affected the living of the people in the area.*” tilgjengelig på <http://www.infomine.com/index/pr/Pa459554.PDF>

²⁵ Omtalt på nettsiden til det statlige Ministeriet for vannressurser og hydrologi, <http://www.hydroinfo.gov.cn/gb/szyzlnb/2006/6.htm>

²⁶ Omstendighetene rundt hendelsen er uklare og saken ligger en del tilbake i tid. Hendelsen er omtalt i en artikkel på nettstedet “CF123”, 3. august 2010: <http://www.cf1234567.com/20100803/311431978.html>

²⁷ Nettsiden til statens forurensningsmyndigheter (*General Office of the State Environmental Protection Administration*), 16. august 2008: http://www.mep.gov.cn/info/gw/huanban/200708/t20070816_107999.htm

²⁸ Brev fra Zijin til Institute of Public and Environmental Affairs, datert 28. mai 2010: <http://www.ipe.org.cn/Upload/file/Notices/Feedback/007-Feedback-Zijin-Mining-Group-Co-Ltd-EN.pdf>
Brevet avsluttes slik: “*Our company would like to offer our sincere apologies for the failure to thoroughly complete all the improvement works, as was required by the EPB. Our company will: work towards increasing our knowledge of environmental protection work, establish a responsible attitude towards people and society, treat this environmental protection supervision order as an opportunity and carry out a total inspection of all internal environmental protection work in the company, improve the procedures for construction of all the company’s environmental protection facilities, continue to strengthen investment in environmental protection, persist with the environmental protection projects and for the main projects carry them out in line with the*

Videre har interesseorganisasjonen *Green Law China*²⁹ i et åpent brev i juli 2010 påpekt manglende oppfølging av myndighetspålegg og manglende rapportering om miljøforhold.³⁰

I tillegg er det rapportert at selskapet i 2010 ble etterforsket av myndighetene for manglende oppfølging av pålegg om utbedringer og manglende miljørapportering fra selskapets kobberproduksjon i Longyan.³¹

5 Informasjon fra selskapet

Etikkrådet har siden 2009 henvendt seg til selskapet tre ganger for å be om informasjon om dets virksomhet.³² Selskapet har ikke besvart noen av henvendelsene. Selskapet ble i april 2012 forelagt et utkast til denne tilrådingen og anmodet om å gi sine eventuelle merknader. Heller ikke denne henvendelsen er blitt besvart.

I selskapets årsrapport for 2010 er ulykkeshendelsene i juli og september samme år omtalt. Selskapet skriver blant annet at det har lært av disse hendelsene og vil sette sikkerhet ved anleggene først, og at arbeidet med ulykkesforebygging og styringssystemer skal forsterkes

---

“three simultaneous” procedures, maintain the environmental protection facilities and equipment so they are in a good condition, improve operational effectiveness and take advantage of internal recycling so as to discharge within the authorized standards. Our company promises to continue to strengthen and improve internal management and monitoring systems, ensure environmental protection investment, seek practical results and honor our commitment that we made when we floated on the stock market. At the same time we welcome the supervision by people from all parts of society.”

²⁹ *Green Law China* er et prosjekt i Kina som er drevet av den amerikanske organisasjonen The Natural Resources Defense Council (NRDC), og har som formål å fremme implementeringen av miljølovgivning i Kina. <http://www.greenlawchina.org/about/>

³⁰ Åpent brev datert 24. juli 2010 fra *Green Law China* til Hong Kong og Shanghai Stock Exchange, hvor selskapet er børsnotert: <http://www.greenlawchina.org/2010/07/zijin-mining-groups-inadequate-disclosure-of-china-acid-spill-what-needs-to-be-done-2/>: *Since 2005 this enterprise has broken different environmental rules and regulations in Hebei, Xinjiang, and Guizhou, resulting in both accidents and violations. These incidents led to a number of toxic and hazardous substances being discharged into local water bodies. After an investigation, we found no evidence to suggest that the company has made any public disclosure of this information. In 2007 to 2008, the Environmental Protection Department instituted inspections of listed companies and pledged to rectify and reform environmental issues that surfaced from these inspections. On May 14, 2010 the Environmental Protection Department publicly announced and circulated a notice of criticism against this company in particular and its untimely response to environmental issues. Apart from Zijin Mining, there were also several sub-subsidiary companies that were subject to the Environmental Protection Department's criticism. Responding to the Environmental Protection Department's criticisms, Zijin Mining merely gave a brief reply concerning Zijinshan copper mine's rectification and reform developments, stating that 'rectification has already been completed' ”*

³¹ *“Zijin Mining publicly criticised by the Ministry of National Environmental Protection for failing to rectify problems - including information disclosure – following pollution involving Zijin Copper wet plants”*, Artikkel i avisen *Nanfang Dushi Bao*, 9. januar 2010, gjengitt på nettsiden til *Sun Yat-sen Library of Guangdong Province*: <http://eelib.zslib.com.cn/showArticle.asp?ID=11619&ArticlePage=6>

³² Brev fra NBIM på vegne av Etikkrådet, 4. august 2009 med spørsmål om selskapets virksomhet i Myanmar (Burma). Brev fra Etikkrådet til selskapet, 21. november 2011 med spørsmål om bl.a. hvilke tiltak selskap har satt i verk for å hindre fremtidige dambrudd ved dets anlegg. Oppfølgende brev 22. desember 2011 med oppfordring om å besvare brevet av 21. november 2011. Brev fra Etikkrådet 25. april 2012 med foreleggelse av utkast til denne tilrådingen. Ingen av Etikkrådets henvendelser til selskapet er besvart.

ytterligere.³³ Selskapets nettside omtaler på tilsvarende måte vektlegging av miljø og sikkerhet ved all virksomhet.³⁴

6 Etikkrådets vurdering

Etikkrådets gjennomgang viser at det i hele verden de siste 10 år har vært rundt 25 tilfeller av store ulykker hvor deponidemninger til gruve- og prosessindustri har kollapset og ført til omfattende skade og forurensning.

Når det gjelder selskapet Zijin, har Etikkrådet informasjon om syv alvorlige hendelser de siste ti år hvor deponidemninger har kollapset. Sett i forhold til det totale antall slike ulykker i verden for øvrig i samme tidsrom, virker det som at Zijin har vært spesielt utsatt for slike ulykker.

Det må anses som alminnelig kjent at bruk av deponidemninger i gruve- og metallindustri innebærer en risiko for alvorlig miljø- og helseskade, både akutt og på lang sikt. Dambrudd kan i de verste tilfellene ha skadeomfang som må karakteriseres som miljøkatastrofer med ødeleggelse av drikkevannskilder, omfattende fiskedød og forurensning av jordbruksland. I tillegg kommer at ved flere av disse ulykkene har personer druknet når bebygde områder plutselig er blitt oversvømt.

Sikker drift av deponidemninger forutsetter at de i utgangspunktet er utformet for å tåle både normale driftsforhold og uvanlige hendelser som eksempelvis store nedbørsmengder og jord-skjelv, samt at de vedlikeholdes jevnlig for å kompensere for den kontinuerlige forringelsen de utsettes for. Fellesnevneren for ulykkene som er omtalt i denne tilrådingen, synes i hovedsak å være anlegg som har vært dårlig (og noen ganger ulovlig) utformet, overbelastet og mangelfullt vedlikeholdt, noe som har ført til svikt etter perioder med mye nedbør. Denne typen ulykker må anses som påregnelige dersom de ikke forebygges.

Konsekvensene av de omtalte hendelsene er ikke kjent i detalj. Generelt vil det fra deponi-anlegg som er mangelfullt utformet eller dårlig vedlikeholdt, ofte være betydelig, kontinuerlig avrenning av miljøskadelige forbindelser. I tillegg til risikoen for akutte, katastrofale hendelser, er det med andre ord trolig at slike anlegg medfører betydelig forurensning også ved sin daglige drift. I de tilfeller hvor utslipp til vassdrag kommer fra anlegg for gullproduksjon, dreier dette seg først og fremst om arsen- cyanid- og tungmetallforurensning.

---

³³ Zijin Mining Group Company Ltd.: Annual Report 2010
<http://www.zjky.cn/Portals/1/Annual2010%20Summary%20Review.pdf>

³⁴ Zijin Mining Group Company Ltd, nettsiden *Sustainability – Safe operation*: “During its production and construction, Zijin Mining Group seriously implements laws and regulations such as Safe Production Law, Environmental Protection Law, Two Decisions, etc as well as the important instructions of central government leaders on safe production, environmental protection and social security. It adheres to the guideline of “prevention & safety first”, implements the principle of “He who is in charge is responsible”, improves its administration, strengthens its management, puts into effect the responsibility system level by level, checks and rectifies against hidden perils promptly, builds a sound interior precaution mechanism, makes efforts to carry out infrastructure construction, and guarantee key & critical positions. In this way, the whole company has maintained a favorable situation of “basically stable security, comparatively safe production, sound environmental protection measures and sustainable growth of economy””.
<http://www.zjky.cn/english/tabid/956/Default.aspx>

I denne saken vurderer Etikkrådet selskapet Zijins adferd opp mot miljøkriteriet i SPU's etiske retningslinjer med særlig vekt på risikoen for *fremtidig* miljøskade:

“I vurderingen av om selskapet skal utelukkes etter tredje ledd, kan departementet bl.a. legge vekt på sannsynligheten for framtidige normbrudd, normbruddets alvor og omfang, forbindelsen mellom normbruddene og selskapet fondet er investert i, om selskapet gjør det som med rimelighet kan forventes for å redusere risikoen for framtidige normbrudd innenfor en rimelig tidshorisont, selskapets retningslinjer for og arbeid med ivaretagelse av god selskapsstyring, miljø og sosiale forhold og om selskapet bidrar i positiv retning overfor dem som rammes eller tidligere har blitt rammet av selskapets atferd.”³⁵

Tidligere handlinger og unnlaterelser kan her gi en indikasjon om fremtidig handlingsmønster, og Etikkrådet konstaterer altså at flere alvorlige ulykkeshendelser har skjedd ved selskapets anlegg det siste tiår. Selv om slike ulykker gjerne skjer etter perioder med uvanlig mye nedbør, kan ikke dambrudd anses som naturkatastrofer. Trolig kan samtlige ulykker forklares med kombinasjoner av forhold hvor anleggene ikke har vært forskriftsmessig utformet, manglende ettersyn og vedlikehold, overbelastning av anleggene, samt manglende oppfølging av myndighetspålegg. Disse er alle forhold som ligger innenfor selskapets kontroll og ansvarsområde.

Rapporteringen fra selskapet om disse hendelsene er svært begrenset, og selskapet kritiseres av kinesiske myndigheter for manglende åpenhet og rapportering. Etter ulykken i 2006 sendte selskapet ut en børsmelding om at skadeomfanget var svært begrenset, selv om det i realiteten dreide seg om en katastrofe hvor blant annet drikkevannet til 100 000 personer var blitt alvorlig forurenset. Opplysningene om at selskapet i forbindelse med ulykkene i 2010 blant annet skal ha tilbudt bestikkelser til journalister for å hindre presseomtale, styrker inntrykket av mangelfull rapportering.

I selskapets årsrapport for 2010 sier selskapet at det har lært av disse hendelsene og at slike hendelser skal forebygges i fremtiden. Etikkrådet har flere ganger kontaktet selskapet blant annet med henblikk på å få mer informasjon om dets virksomhet og risikoreducerende tiltak for å hindre fremtidig miljøskade, men har ikke fått svar. Etikkrådet anser at den manglende viljen fra selskapet til å bidra med opplysninger i seg selv bidrar til å styrke grunnlaget for Etikkrådets anbefaling om å utelukke selskapet. Etikkrådet viser i denne forbindelse til stortingsmelding nr. 20 (2008-2009), hvor Finansdepartementet blant annet skriver:

“Informasjonstilgangen i framvoksende markeder er ofte begrenset. Etikkrådet har gjennom sine tilrådinger utviklet en høy standard for krav til dokumentasjon og belegg av brudd på for eksempel menneskerettigheter eller miljøskade. Det kan være vanskelig å oppfylle de samme kravene i en del framvoksende markeder. Resultatet kan være at et selskap i et utviklet marked i et vestlig land og et selskap i et framvoksende marked, som ut fra omfang og grad av brudd på de etiske retningslinjene burde likebehandles, kan bli forskjellsbehandlet fordi det er ulik grad av mulighet til å dokumentere normbruddene. Dette kan føre til at de «verste» selskapene i utviklede markeder blir ekskludert, mens «verre» selskaper i framvoksende markedet blir værende i investeringsuniverset. Departementet legger til grunn at manglende informa-

---

³⁵ Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utlands investeringsunivers, §2(4). <http://www.regjeringen.no/nb/sub/styrer-rad-utvalg/etikkradet/etiske-retningslinjer.html?id=425277>

sjon om et selskaps atferd, og ikke minst manglende vilje fra selskapet til å bidra med opplysninger, i seg selv kan bidra til at risikoen for medvirkning til uetisk atferd anses uakseptabelt høy. Det vil i praksis kunne innebære at en i mindre transparente markeder, der forhold kan være vanskeligere å belegge, ikke kan stille de samme krav til dokumentasjon for å begrunne et uttrekk.”³⁶

Etikkrådet mener at et slikt redusert informasjonskrav nettopp bør gjelde i saker som denne, der et selskap har hatt ansvaret for svært alvorlige hendelser tilbake i tid, men likevel gir begrenset informasjon om hvordan det vil hindre tilsvarende hendelser i fremtiden. Etter en samlet vurdering anser Etikkrådet at det foreligger en uakseptabel risiko for fremtidig, alvorlig miljøskade som følge av Zijins virksomhet og tilrår at selskapet utelukkes fra SPU.

7 Tilrådning

Etikkrådet tilrår å utelukke Zijin Mining Group Co Ltd. fra investeringsuniverset til Statens pensjonsfond utland på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet er ansvarlig for alvorlig miljøskade.

***

Ola Mestad
Leder

(sign.)

Dag Olav Hessen

(sign.)

Ylva Lindberg

(sign.)

Gro Nystuen

(sign.)

Bente Rathe

(sign.)

---

³⁶ Se note 4